
Модул 4: Употреба на личен буџет

Запомнете – Правила на групата



- Почитувајте ја приватноста на другите ;
- Не осудувајте ;
- Бидете трпеливи кога другите говорат ;
- Почитувајте ги туѓите мислења;
- Работете согласно распоредот;
- Обидете се да ги разберете културните и професионалните разлики .
- Секој има право да биде сослушан ;
- Забавувајте се и уживајте во курсот ;
- Правете грешки ;
- Бидете почитувани ;
- Споделувајте идеи ;
- Бидете активни ;
- Бидете позитивни и креативни !

Вовед

- Цели
- Содржина

Модул 4: Цели

- Учесниците треба да го разберат значењето на личниот буџет;
- Учесниците треба да ги зголемат своите знаења за личниот буџет;
- Развој на вештини кои се однесуваат на тоа како да се изработи месечен личен буџет.



Source:
<https://www.etmoney.com/blog/make-a-personal-budget-in-6-steps/>

Бура на идеи: Како вие управувате со вашиот личен буџет?

Буџетот е алатка која покажува колку пари очекуваме да заработиме во текот на определен период, а потоа нашите приходи да ги споредиме со нашите трошоци (пр. Храна, забава, кирија, осигурување и друго).

Најдобро е да го изготвите вашиот буџет на почетокот на месецот или на денот кога ќе ја примите платата. Буџетирањето ќе биде успешно само ако постојано го следите неговото остварување!

Дали користите дел од следниве чекори во процесот на управување со личниот буџет, со цел да изнајдете најдобар начин за употреба на истиот?

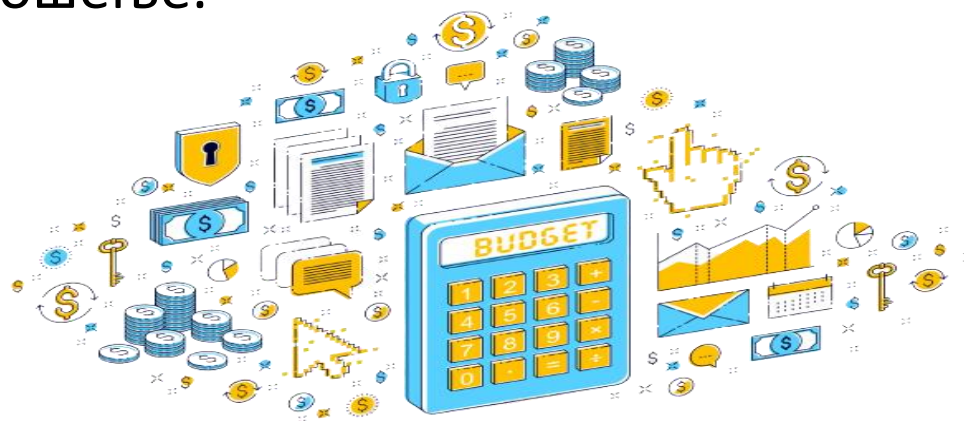
Како вие управувате со вашиот личен буџет?



Source:
[https://www.thebalance.com/
how-to-make-a-budget-
1289587](https://www.thebalance.com/how-to-make-a-budget-1289587)

Дефиниција на личен буџет

Личен или домашен буџет е финансискиот план што ги распределува идните лични приходи кон расходи, заштеди и отплата на долг. Минато трошење и личен долг се земаат предвид при креирање на личен буџет. Овој план му помага на поединецот да троши помалку и само за работи кои се потребни, со цел да заштеди повеќе. Поседувањето на личниот буџет што го прегледувате на редовна основа е суштински дел од финансиската писменост и тоа е најдобриот начин да се спречи прекумерното трошење.



Source:
<https://struggle.co/budget-categories/>

Месечни приходи наспроти месечни расходи

Месечен приход

Претставува одредена месечна сума на пари, која сме ја заработиле преку работа или од одредени надворешни извори.

-

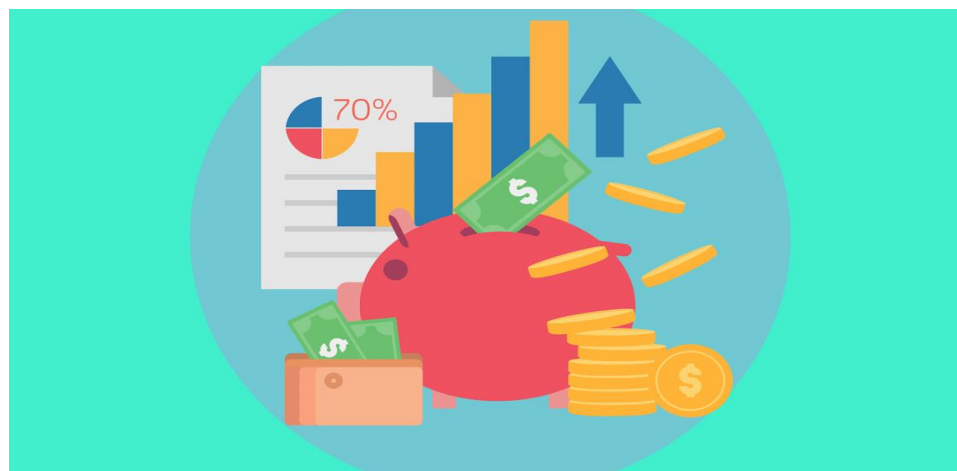
Ние треба да ги организираме нашите трошоци согласно нашите приходи. Најголем дел од нашите приходи се насочуваат за покривање на нашите расходи

Месечни расходи

Расходите се делат на фиксни и варијабилни трошоци.

Месечни приходи наспроти месечни расходи

Со помош на личниот Буџетот можеме да се осигураме дека овие две страни (приходи и расходи) од равенката се совпаѓаат, односно издначат. Следење на парите што ги трошите, минимизирајќи го непотребното трошење и максимизирајќи го вашето месечни заштеди, може да ве спречат од прекумерно трошење и да ги искористите вашите заштеди за важни финансиски цели.



Source:
<https://www.wiselyfrugal.com/personal-budget-the-13-must-have-categories/>

Личен буџет

- Направете ефикасен буџет без големи рестрикции;
- Работете со детални и точни информации за вашите навики за заработка и трошење;
- Гледајте го буџетот како алатка која ви помага да мапирате како ќе ги организирате вашите идни инвестиции.



Source:
<https://www.commercebank.com/personal/ideas-and-tips/2020/why-now-is-a-good-time-to-re-evaluate-your-budget>

Личен буџет

- Контролирајте го вашиот личен буџет и заштедете пари за долгорочни цели, како што е планирањето на пензионирање или купување куќа, стекнување напредна диплома или инвестиција;
- Одржување на вашиот личен и/или семеен буџет во ред бидејќи буџетите се потпираат на рамнотежа;
- Потрудете се да потрошите помалку во една категорија со цел да потрошите повеќе во друг тип на трошоците.

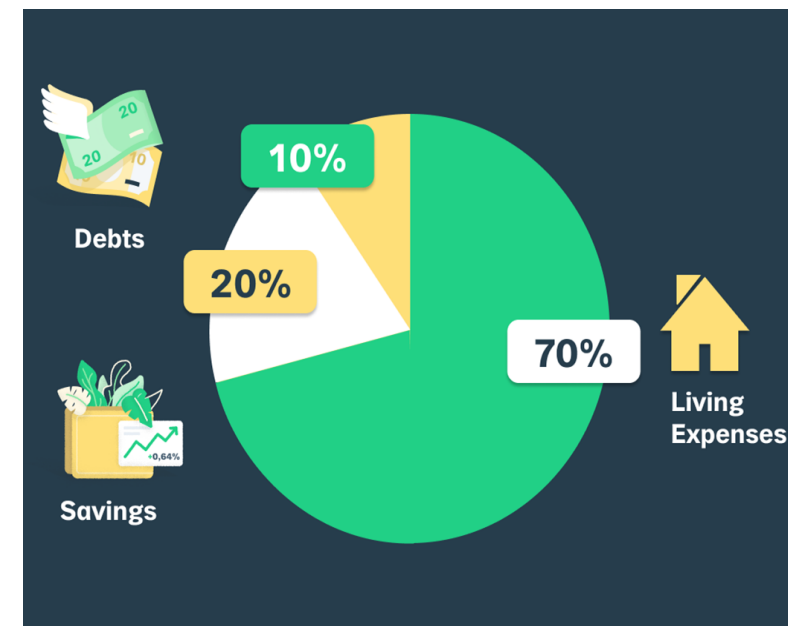
Source:
<https://www.iggsoftware.com/learn/wp-content/uploads/2018/11/savings.jpg>



Правилата 70%, 20%, 10%

Буџетот како алатката за финансиско планирање има за цел да ви помогне да трошите, заштедите и инвестирате долгорочно:

- Запишете ги вашите месечни приходи;
- Употребата на правилата 70%, 20% и 10% ви помагаат во одредување на износот на пари кој го заработуваме и категориите во кои ги трошиме средствата.
- Поделете ги вашите месечни приходи согласно следниве проценти:
- 70% за трошоци, 20% за инвестиции и 10% за заштеди.



Source: <https://blog.ovalmoney.com/en/post/the-70-20-10-rule-and-how-it-can-help-you-save/>

Правилата 70%, 20%, 10%

Друга опција е точно да ги запишете износите што сте ги потрошиле секоја недела за вашите дневни трошоци. Оваа опција има за цел да управува со вашите трошоци неделно и да имате подобра контрола на вашиот личен буџет. На пример, ако забележите дека една недела вие сте потрошиле повеќе отколку што сте очекувале, тогаш следната недела треба да ги намалите трошоците.



Source:
<https://www.canstar.com.au/savings-accounts/make-a-budget/>

Правилото 70% 20% 10%

<https://www.youtube.com/watch?v=pYJOcuzHtVs>



Софтвер за буџетирање на личните финансии

- <https://www.youneedabudget.com/>
- <https://mint.intuit.com/>
- <https://www.quicken.com/personal-finance/budget>

Source:
<https://www.incharge.org/tools-resources/best-money-apps/>



Како да го употребувате личниот буџет

Прво, треба да го поставите вашиот буџет, а потоа да ги следите и вашите трошоци во секоја категорија, идеално би било на месечно ниво. Следниот образец опишува две различни опции за користење на вашиот личен буџет.



Source:
<https://www.pixtastock.com/illustration/72094145>

Како да го употребувате личниот буџет

	
Доколку вашите приходи се поголеми од вашите расходи, тоа претставува знак дека применувате добри техники за управување со вашиот буџет. Во ваков случај можете вишокот на средства да го пренасочите кон долгорочни инвестиции, како на пример пензиски шеми.	Доколку вашите расходи се поголеми од вашите приходи, во тој случај трошите повеќе од што заработувате и треба да направите одредени промени во управувањето со вашиот буџет. Треба да ги идентификувате категориите во кои правите преголеми трошоци и истите да ги намалите.

Како да го употребувате личниот буџет

Кога го употребувате вашиот буџет, вие имате постојана контрола на износот на средства кои сте ги потрошиле.

Вашата цел треба да биде во насока на одржување трошоци кои се помали или еднакви со вашите приходи, во период од еден месец.



Source:
[https://www.mymoneycoach.ca/budgeting/
what-is-a-budget-planning-forecasting](https://www.mymoneycoach.ca/budgeting/what-is-a-budget-planning-forecasting)

Прегледајте и поправете

Во текот на времето доаѓа до промена на околностите и менување на нашите приоритети.

Од овие причини треба да поставиме определен временски интервал (пр. Шест месеци) и да го прегледаме нашиот личен буџет. На овој начин ќе се увериме дека тековниот буџет ни помага во остварување на моменталните цели, во спротивно ќе мора да го измениме согласно новите приоритети кои ги имаме поставено.

<https://www.dreamstime.com/financial-audit-personal-budget-planning-vector-concept-hands-notepad-magnifier-calendar-business-risk-analysis-tax-report-image202257304>



Студија на случај: „Сара и нејзината семејна финансиска ситуација“

Материјали  :
флипчарт, пенкала,
лаптоп и проектор

Време  :
5 минути

Насоки за првиот дел од студијата на случај:

- Прочитајте за финансиската ситуација на Сара и нејзиното семејство;
- Пронајдете ги деловите во текстот кои се однесуваат на дејства кои имаат влијание на финансиите на Сара и нејзиното семејство.

Пр. Купување храна, приготвување дома, купување книги итн
Подвлечете ги следните зборови



Financial Literacy for Young Women

FLY-IN

Студија на случај: „Сара и нејзината семејна финансиска ситуација“



Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sara is married to Adam and they have three children who are all at primary school. Adam works as a postal delivery worker and gets 1,266€ take home pay per month. He gets the bus to work which costs him 10€ per week and he eats lunch in his work canteen which costs 20€ per week. Sara works as a teaching assistant in a school and gets 742€ take home pay per month. As the school is near her house, she walks to work and on the way home, she buys some take-away food for her lunch. This costs 25€ per week. They don't have a car, but they would like to get one in the future.



Sara does most of their weekly shopping in the supermarket, but sometimes gets fresh fruit and vegetables at the local market. She looked through her shopping receipts and worked out that she spends about 520€ per month on food and other household goods.

The three children all take packed lunches to school. Sara buys their school uniform at the supermarket as the clothes there are good value. One of the children does extra maths and English tuition after school, which costs 35€ per week and another one learns the violin, costing 12,50€ per week. These lessons take place all year round.

As a family treat, they like to go to the cinema once a month which costs 44€ for the tickets and 15€ for drinks and popcorn.

Sara and her husband both have mobile phones on a contract and together they cost 19,90€ per month. They also have a house phone and an internet connection which costs 29,90€ per month. Their other household bills are paid monthly, by Direct Debit.

Студија на случај: „Сара и нејзината семејна финансиска ситуација“

Материјали  :

флипчарт, пенкала,
испринтани ресурси

Б, лап топ и
проектор

Време  :

5 минути

Насоки за чекор 2:

- Земете еден од испринтаните темплјти за “Ресурс В”
- Од како ја прочитавте студијата, одговорете дали следниве тврдења се точни или не:
1. Адам работи како поштар.
 2. Сара носи храна од дома за на работа.
 3. Адам и Сара одат со автобус на работа.
 4. Сите три деца имаат некои дополнителни активности, во текот на учебната година.
 5. Тие имаат само договори за мобилни телефони.
 6. Само децата одат во кино еднаш месечно.

Студија на случај: „Сара и нејзината семејна финансиска ситуација“

Материјали

:



флипчарт,
пенкала, лап топ и
проектор

Време



:

10 минути

Насоки за чекор 3:

Одговори ги следниве прашања:

1. Што ќе ставите во колоните „Приходи“ и „Трошоци“ на флипчартот (на пр. плата или плата, бенефиции, домаќинство, гас, струја итн.)?
2. Можете ли да ги дознаете вкупните приходи и вкупните расходи?
3. Можете ли да дознаете колку пари останале од буџетот?

Студија на случај: „Сара и нејзината семејна финансиска ситуација“

Бројките што се користат во буџетот се или неделни или месечни, важно е да изберете еден тип на бројки и да не ги мешате двете.

- За промена на неделните бројки во месечни бројки:неделна бројка $\times$ 52 (недели) поделена со 12 (месеци)
- За промена на месечните бројки во неделни бројки:месечна бројка $\times$ 12 (месеци) поделена со 52 (недели)



Source:
<https://www.practicalmoneyskills.com/resources/newsletter>

Студија на случај: „Сара и нејзината семејна финансиска ситуација“

Материјали

:



флипчарт,

пенкала, лап топ

и проектор

Време

:



10 минути

Насоки за чекор 4:

Одговори ги следниве прашања:

1. Што би се случило кога трошоците на Сара би биле повеќе од нејзините приходи?
2. . Кое е значењето на изразот „да се биде во долгови“?
3. Какви проблеми може да донесе тој долг?
4. Што би можела Сара да направи за да си помогне?

Вежба:

“Пресметајте го вашиот приход”

Насоки:

- Земете испринтан темплејт од вежбата
- Пополнете го со износот на вашите приходи месечно во евра

How much income can you expect each month?	
Monthly Income	Money per Month (€)
Salary/Wage	
Investments	
Outside Sources	

*Ако имате варијабилан приход (на пример, од сезонска или хонорарна работа), размислете за користење на приходот од вашиот месец со најниска заработка во изминатата година како основен приход кога ќе го поставите вашиот буџет.

Материјали

:



Испринтани

темплејти од

вежбата, пенкала

Време



15 минути

Вежба:

“Листа на месечни трошоци”

Материјали

:
Испринтани
темплејти од
вежбата, пенкала



Време

:

15 минути



Насоки:

- Земете испринтани темплејти од вежбата
- Запишете ги вашите трошоци во следните категории во евра (можете да запишете просек од износот на трошоците на категоријата користејќи ги вашите банкарски изводи, сметки и изводи од кредитна картичка од последните три месеци)
- Означете ги трошоците кои се променливи

Вежба:

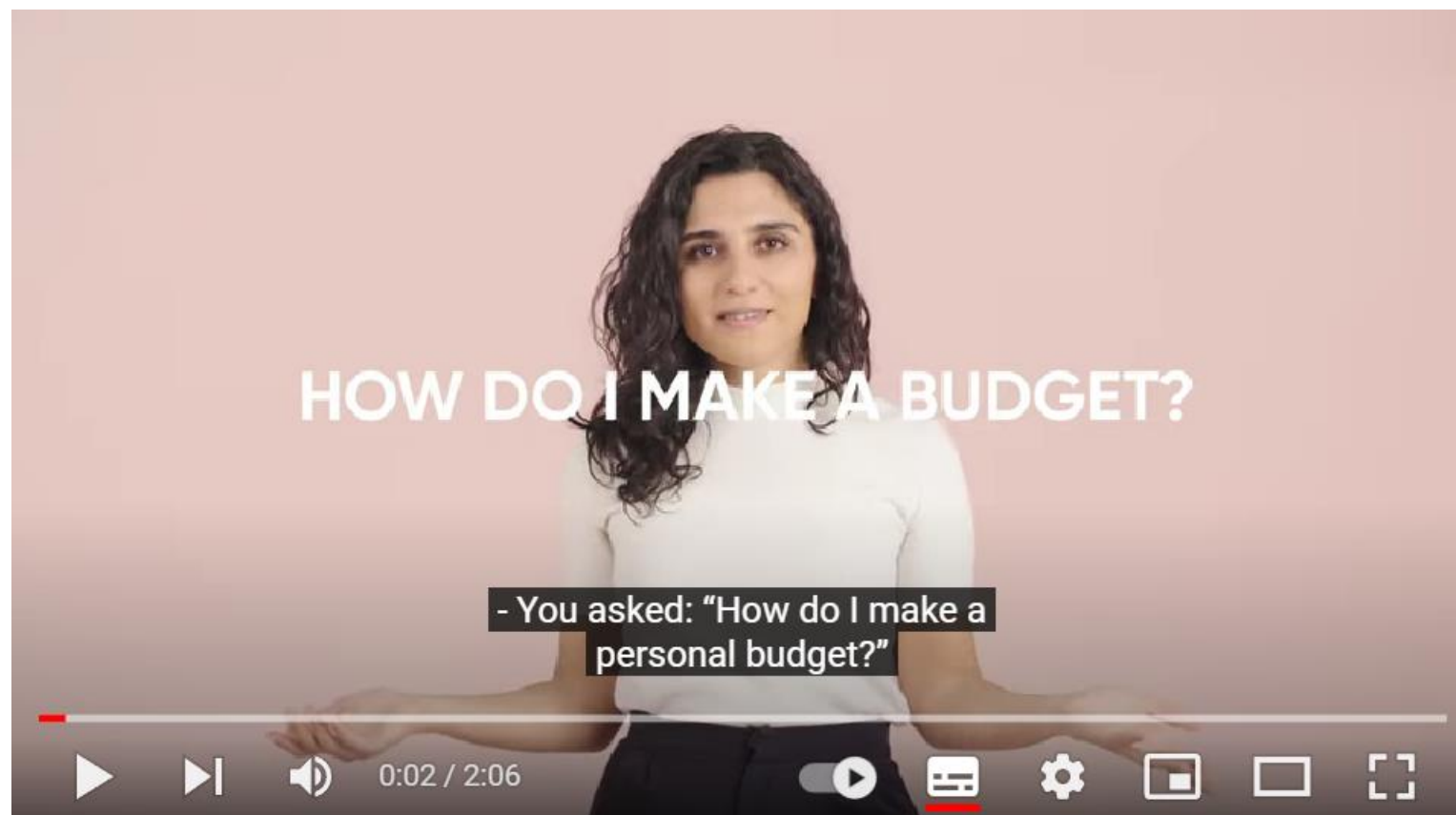
“Листа на месечни трошоци”

Write down a list of all the expenses you expect to have during a month.	
Monthly Expenses	Money per Month (€)
Mortgage payments or Housing Rent	
Housing bills for services (if they are not including in the housing rent)	
Car payments	
Credit Cards Debt	
Repayment of loan	
Insurance	
Groceries	
Utilities	
Entertainment	
Personal Care	
Eating Out	
Childcare	
Transportation Costs/Gasoline	
Travel	
Student Loans	
Savings	
Donates	



Дополнителен материјал

<https://www.youtube.com/watch?v=25K6hqe05ac>



Цели

- Разберете што е личен буџет и лични трошоци
- Разберете зошто е важно да се подготви и искористи личниот буџет
- Ги учите опциите за создавање личен буџет
- Едноставни чекори за контрола на вашиот личен буџет
- Разберете го значењето на долгот

Source: <https://www.globaledulink.co.uk/wp-content/uploads/2017/03/BUDGETING-FOR-YOUR-DAILY-LIFE.jpg>



- Federal Trade Commission. "Making a Budget - What It Is." Accessed June 6, 2020.
- Consumer Financial Protection Bureau. "Financial Terms Glossary - Fixed Expenses." Accessed June 6, 2020.
- Consumer Financial Protection Bureau. "Financial Terms Glossary - Variable Expenses." Accessed June 6, 2020.
- <https://www.youtube.com/watch?v=25K6hqe05ac>
- <https://www.quizbreaker.com/icebreakers-for-adults>
- <https://www.youtube.com/watch?v=pYJOcuzHtVs>

Модул 4: Одговори на квизот

- 1-Т
- 2 – НТ
- 3 - НТ
- 4 - НТ
- 5- НТ
- 6-НТ

<https://fly-in-eu.com/>

 <https://www.facebook.com/Fly-In-103951485213724>

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.